

## TKP MK'nin 25 Ocak 1986 günlü açıklaması:

### Politik gelişmelerin bu önemli ve kritik dönemecinde;

## TKP HERKESİ SORUMLU ve ETKİLİ TUTUM ALMAYA ÇAĞIRIYOR

Bugün Türkiye'de ülkenin geleceğinden sorumluluk duyan herkesin tutumunu gözden geçirmesini gerektiren gelişmeler oluyor. Politik olayların gelişimi hızlanıyor. Bu gelişmeler bekle-gör politikalarının terkedilmesini, aktif tutum alınmasını gerektiriyor.

Bu gelişmelerin başında Türk-İş'in miting kararı ve yasal muhalefet partilerinin diktatörlük rejimine karşı demokrasi için işbirliği çabalarını somutlamaları geliyor.

TKP MK 5. Plenumu bu gelişmeler henüz bu somutlukta ortaya çıkmadan önce şu saptamayı yapmıştır: "Rejim karşıtı politik güçlerin artan hareketlenmesi, halk yığınlarının hareketlenmesi için elverişli koşullar yaratıyor. Burjuvazi içindeki ayrılıkların

derinleşmesi aynı sonucu getirmektedir. Muhalefetin sıralarındaki farklı hatta karşıt konulardaki politik güçler diyalektik bir biçimde birbirinden etkilenmekte ve birbirini daha çok dik-kate almaktadır."

Gelişmeler bu saptamayı doğruluyor. Bunun önemi şuradadır ki, her politik güç tek tek her örgüt ve hatta kişi demokrasi için işbirliğini destekleyerek, aktif tutum alarak, mücadele kararlılığını, eylem isteğini ortaya koyarak, bizzat eyleme geçerek gelişmeleri hızlandırmada kesin bir rol oynayabilir. Koşullar buna olanak verecek yönde gelişmiştir, geliyor.

"Söz konusu mitingi uzlaşmacı Türk-İş yönetimi kendini kurtarmak için yapıyor" ya da "DYP ve DSP'nin

Anayasa değişiklikleri nasıl bir içerikte olacak, DYP Marksistlerin özgürlüğüne hayır diyor, DSP kendi dışındaki sola duvar çekiyor, SHP parlamentoya umut bağlıyor" diyerek bekleme durumunda kalmak, yapılabilecek en büyük yanlıştır.

TKP defalarca açıkladı ki, ülkemizdeki nesnel koşullar öznel niyetlere rağmen bu niyet sahiplerini de ileriye zorluyor. Daha çok önceden diktatörlüğe karşı tüm güçler arasında diyalog ve işbirliği mümkün ve zorunludur dediğimizde TKP'nin hayal gördüğünü söyleyenler sanıyoruz ki, şimdi değerlendirmelerini gözden geçirmek zorundadırlar. Bu yapılırsa bundan yararlanacak olan halkımız olacaktır.

Arkası 7. sayfada

Bu koşullarda barış ve demokrasi güçlerinin sorumluluğu daha da artıyor.

Partiler, sendikalar, öteki meslek örgütleri, gazeteciler, bilim, sanat ve hukuk adamları, subaylar ülkemizin geleceğini çok yakından ilgilendiren dünya politikasındaki gelişmelere kayıtsız kalmamalı, sorumlu davranmalı, barış ve silahsızlanmadan yana aktif tutum almalıdır.

TKP insanlığın nükleer silahlardan kurtarılmasını öngören Sovyetler Birliği'nin girişimini bütün gücüyle destekliyor. Bütün barış yanlısı güçleri bu önerileri halkımıza duyurmaya, desteklemeye, atom silahlarına karşı savaşıma aktif katılmaya çağırıyor.

**Türkiye Komünist Partisi  
Merkez Komitesi  
22 Ocak 1985**

## TKP MK'nin Sovyetler Birliği'nin Kıbrıs sorununun çözümüne ilişkin önerileri üzerine açıklaması

İnsanlığın, kendisine yönelik en büyük tehlike olan atom bombasından, nükleer savaştan kurtulmasının olanaklı olduğu bugün çok somut bir biçimde ortaya çıkmıştır. SBKP Genel Sekreteri Mihail Gorbaçov, ABD'ne ve nükleer silah sahibi öteki ülkelere 2000 yılına kadar yeryüzündeki stratejik ve taktik bütün nükleer silahları yoketmeyi önermiştir. Sovyetler Birliği eğer öteki ülkeler de kabul ederse, kendisinin 2000 yılına kadar somut üç aşamada bütün nükleer silahları yoketmeye hazır olduğunu açıklamıştır. Gorbaçov ayrıca ülkesinin, tek yanlı olarak aldığı nükleer denemeleri durdurma kararını Nisan başına kadar uzattığını açıklayarak, silahsızlanma konusunda ne kadar içtenlikli davranışını göstermiştir.

Hedef çok somuttur. İnsanlık 21. yüzyıla nükleer savaş tehlikesinden, 20. yüzyılın bu en büyük kabusundan kurtulmuş olarak girebilir. O nedenle Gorbaçov yoldaşın önerisi bütün dünyada sevinçle karşılanmıştır. Dünya barış güçleri 1986 Dünya Barış Yılında savaşımı daha da yükseltmek için yeni olanaklara kavuşmuştur.

ABD ve öteki önde gelen NATO devletleri Sovyetler Birliği'nin önerilerini inceleyeceklerini açıklamışlardır. Ne var ki, ABD yönetimi sorumlu davranmamakta, uzaya silah yerleştirme hazırlıklarını ve nükleer silah denemelerini aralıksız sürdürmektedir.

Bilindiği gibi ülkemiz topraklarında

da ABD'ne ait nükleer başlıklar ve roketler bulunmaktadır. ABD bunların sayısını daha da artırmak, ayrıca Türkiye'deki üslerinden Yıldızlar Savaşı projesini gerçekleştirmede yararlanmak istemektedir. Yeryüzündeki bütün nükleer silahların yok edilmesini ve uzayın silahlandırılmasının önlenmesini öngören Sovyet önerileri bizim ülkemizin ve halkımızın yaşamsal çıkarlarını da ilgilendiriyor. Buna karşın Evren-Özal yönetimi bu öneriler karşısında suskun kalıyor. ABD'den bağımsız ulusal çıkarları dikkate alan bir tutum almaya yanaşmıyor. Basın üzerindeki sansür halkımızın bu konularda aydınlatılmasını engelliyor.

Sovyetler Birliği, Kıbrıs sorununa barışçı ve adil çözüm bulunması için bir öneri paketi getirdi. Bu girişim, Sovyetler Birliği'nin dünyada barışın korunması, silahlanma yarışının durdurulması, halkların ve ülkelerin güvenliklerinin sağlanması, uluslararası ilişkilerde iyiye doğru bir dönüşün gerçekleşmesi için ardarda yapmakta olduğu sorumlu girişimlerin yeni bir halkasıdır.

Kıbrıs sorununun çözülebilmesi için Sovyetler Birliği, ilgili tüm tarafların ortak çaba göstermelerini, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin çabaları

nı desteklemelerini öneriyor. Sorunun çözümünde Kıbrıs Türkleri ve Kıbrıs Rumlarının meşru çıkarlarının hesaba katılmasını istiyor. İki toplumun aralarındaki sorunları dış karışma olmadan çözmelerini, başka devletlerin Kıbrıs'ı ilhak etmelerinin engellenmesini öngörüyor. Türkiye'nin garantörlüğü de içinde olmak üzere, Kıbrıs'ın bağımsız ve bağılantısız bir devlet olmasını sağlayacak uluslararası garanti önerileri getiriyor. Adanın Yakındoğu ve Akdeniz halklarına karşı askerel amaçlarla ve saldırı operasyonları

Arkası 7. sayfada



## Politik üstünlüğümüzü maddi güce dönüştürmek için

H.DORUK/İstanbul

Kasım 1985'de yapılan TKPMK 5. Plenumu, parti çalışmalarının her alanında, söz ile iş arasında daha yüksek bir uyum sağlanmasının gerekli olduğunu belirtti. Parti politikasının daha hızlı ve enerjik, alınan kararların daha tam yaşama geçirilmesinin altını çizdi. Ulusal Konferans'a hazırlık sürecinde, bütün parti çalışmalarında aktifliği artırmak, ideolojik düzeyi, parti politikasının özümsemesi ve yığınlar mal edilmesi düzeyini yükseltme görevini önümüze koydu.

Bütün bunlar açık kı, içinde bulunduğumuz koşulların, demokrasi lehine bir sonuç doğurabilmesi için zorunlu olan, yığınların harekete geçirilmesi, onların politik gidiş üzerindeki müdahale gücünün, etkisinin artırılması görevi ile yakından bağlıdır. TKP MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu yoldaş, 5. Plenumu açarken yaptığı konuşmada "önce kendi gücümüzü daha geniş ölçüde harekete geçirebilmeliyiz" derken, bu yolda tutulacak ana halkayı gösteriyordu.

Bu ancak MK'nden temel örgütüne, sempatanlarına kadar tüm parti tarafından yerine getirebilir. İşte bu noktada, parti politikasının, tüm parti örgütleri, tüm kademelerdeki parti üyeleri tarafından kavranmasının, özümsemesinin ne kadar önemli olduğu ortaya çıkıyor. Bugünkü koşullarda, parti politikasını daha iyi kavramak ve yaratıcı biçimde daha tam yaşama geçirebilmek için sürekli çaba içinde olmak, her bir parti üyesi için daha yakıcı hale gelmiş bir görevdir.

Öte yandan, işçiler, emekçiler Evren-Özal rejiminin gerçek yüzünü daha iyi görmeye başladılar. Şimdi TKP'nin politikasını, görüşlerini yığınlara ulaştırmak daha da önem kazanıyor. İşçi sınıfı, emekçiler TKP'nin her konudaki yaklaşımını, sözünü bilmelidirler. Bunu onlara iletilecek olan yalnızca merkezi ajitasyon ve propaganda avığı ve araçları değil, bizzat yığınlar içinde olan parti örgüt ve üyeleridir.

Eğer politik çalışma başka şeydir "örgüt" çalışması başka şey diye düşünenler varsa, büyük yanlış içindedirler. Böyle düşünenlere Lenin'in şu sözlerini hatırlatalım: "Öncü müfrezenin siyasal bilinci onun örgütlenme yeteneğinde somutlanır".

Bu ne demektir? Bu, nerede örgütlenmede, yığınlarla bağlanmada, partinin ve yığınların potansiyellerini harekete geçirmede eksiklik varsa, orada parti politikasını kavrama ve özümseme düzeyi düşük demektir.

Ya da parti politikasını özümsemiş olmanın ölçütü nedir? Yeterince alıntı ile konuşmak mıdır? Hayır, ölçüt, bu politikayı ne ölçüde yaşama geçirebildiğimizdir. "Yığınları kendi güncel istemleri temelinde bir araya getirmeli, örgütlenmelerini ve harekete geçmelerini sağlamalıyız." Bunu hemen her-

kes biliyor ve söylüyor. Peki, fabrikada, mahallede, okulda bu sözlerin gereklerini ne ölçüde yerine getiriyoruz? Parti politikasının ne ölçüde kavrandığının ölçütü, pratiktir.

Parti politikası nasıl izlenecek, nasıl özümsenecek? Parti programı, Tüzük, 100. Yıl Tezleri, 5. Kongre belge ve kararlarının yanısıra, düzenli yapılan MK Plenumlarının raporları ve öteki belgeler var. Atılım, Yol ve Amaç, Yeni Çağ, radyo yayınları, parti broşürleri var. Bunları titizlikle, ciddiyetle incelemeliyiz. Her birini, partinin her bir kararını, değerlendirmesini, açıklamasını dikkatle izlemeli, bunları kendi bilgi dağarcığımızla yoğurmalı ve parti belgelerinin içinden iletilen mesajı net ve açık bir şekilde çekip alabilmeliyiz.

Parti yayınları, belgeleri yoldaşlarımız ne olup bittiklerinden haberdar olsunlar di-

ye değil, bunları incelesinler, üzerinde çalışsınlar, kavransınlar ve bunlardan, kendi alanlarını ilgilendiren kararları oluştururken yararlınsınlar diye onca özveri, zorluk ve risk göze alınarak çoğaltılıyor, dağıtılıyor. Bunları la-yıkıyla değerlendirmesini bilmeliyiz.

Alınan kararları, parti politikasını kendi alanımızda ne ölçüde yaşama geçirebildiğimizi hiç düşünüyor muyuz? Bunların yerine getirilmesinde karşılaştığımız zorluklar nelerdir? Hiç bunları belirleyerek MK'sine iletiyor muyuz?

Gelişmeler partimizin politikasını, öngörülerini doğruluyor. Onun tek bilimsel, gerçekçi politika olduğunu kanıtıyor. Bu üstünlüğün, yığın savaşımını yükseltmede değerlendirilmesi, maddi güce dönüştürülmesi, en başta bize, yığınlar içindeki parti örgütlerine bağlıdır.

## Özdenetim

E.YÜREKLİ/Gaziantep

Hepimizin önünde, kendi yeteneklerini, niteliklerini olabildiğince geliştirme gibi bir görev var. Parti çalışmalarının etkinliğini ve aktifliğini artırmak için bu gerekli. Marksist-Leninist bilinç özveri ve kendini davaya adanmışlık, yüksek bir partililik ve sorumluluk bilinci; işte bütün bunlara sahip olmanın yolu, bir bakıma, özdenetimden, yani kişinin kendi kendini denetlemesinden geçiyor. Kolektif yaşamın, parti denetimi ve disiplinin yanısıra, yoldaşlarımızın sürekli olarak kendi kendilerini denetlemeleri, özellikle ağır illegalite koşullarında daha da önem kazanıyor.

Özdenetim, parti politikasının özümsemesi için itici rol oynar. Kişi, kendi teorik eksikliğini giderdiği, parti politikasını özümseyip, onu yığınlara yaşadıkları deneyler temelinde kanıtlayabildiği oranda gelişiyor demektir.

Özdenetim, konspirasyon ilkelerine gönüllü,

ısrarlı ve yaratıcı bir şekilde uyulması için zorunludur. Güvenlik koşullarına titizlikle uymak, ancak özdenetim sayesinde komünistin yaşam tarzı haline gelir.

Özdenetim, gerçek niteliklerimizi, yeteneklerimizi, eksikliklerimizi ortaya çıkarır. Kendi kendimize açık yürekli olmamızı sağlar. Bu da partiye karşı açık yürekli olunması için olmazsa olmaz bir koşuldur.

Özdenetim, parti içinde kolektif yaşamı, kolektif yönetim ve denetimi, yoldaşlık bağlarını güçlendirir. Herkesin bu yönde katkıda bulunmasını sağlar.

Özdenetim, savaşımın, yani yaşamın her alanına, her anına uygulanmalıdır. Savaşımında gerekli olan yüksek morale ancak böyle ulaşabilir, yığınlara örnek, komünist olma niteliğini ancak böyle kazanır ve güçlendirebiliriz.

## Sol Birlik yandaşı gençler, "ortak eylem" programı oluşturduk

Yalçın TOK/Adana

Size ülkemizin güneyinden, öğrenci gençlik saflarından sesleniyorum. Örgütlü gençlik hareketi ile bağlarımızın kopukluğu yaklaşık altıncı yılına girmek üzere.

6 koca yıl, eksilmeyen terör, baskı ve tehdit, beni bir an için bile olsun, gönüllü olarak seçtiğim işçi sınıfının savaş yolundan alıkoyamaz, bundan böyle de alıkoyamaz... İşçi sınıfımızın ve onun devrimci öncüsünün bu süre içinde gösterdiği politik gelişme kendimi yanlışlardan arındırmama, yenilemeye ve

kavgaya daha bir tutkuyla bağlanmaya yardımcı oldu.

Ülkemizde gençlik gaspedilen hak ve özgürlüklerini geri almak için hareketlenmesini artırmaktadır. Geniş gençlik yığınları, gerici güçlerin sarıldıkları, "12 Eylül sorumlularından biri gençlik kesimidir" savıyla yaratılan haksız yargıların yol açtığı psikolojik etkiden kurtulup, demokrasi savaşımında yerini almaya yönelmektedir. Örgütlenme, örgütlü savaşım yürütmenin gerekliliği şimdi daha iyi kavranmaktadır.

Bu önemli gelişme, demokrasiden yana tüm güçlerin dayanışmaları ile sağlanmıştır.

Bu gelişmeler karşısında biz de kayıtsız kalamazdık. Katkımızı artırmak için, çabalarımızı yoğunlaştırdık. Bu amaçla "Sol Birlik" i oluşturan güçlerin tabanıyla yakın politik ilişkiler kurduk. Ortak bir "eylem programı" saptadık. Böylece 6 sol partinin faşizme karşı demokrasi için oluşturduğu birlikteliği, birimizde de uygulama alanına sokarak, onun yaşayan devrimci karakterini somutladık.

# SSCB'nin savaşız ve silahsız bir dünya için barış programı

## ● Ahmet ALAN

Kuzey komşumuz Sovyetler Birliği, SBKP'nin 27. Kongre'sinin yapılacağı ve BMÖ tarafından barış yılı ilan edilen 1986'ya, güçlü bir barış taarruzu ile girdi. SBKP MK Genel Sekreteri M.Gorbaçov yoldaş 15 Ocak 1986 günü, dünyanın nükleer ve kimyasal silahlardan arındırılarak insanlığın 21. yüzyıla savaş tehlikesinden kurtulmuş olarak girmesini öngören üç aşamalı bir barış programını açıkladı. En başta ABD'ye ve nükleer güç sahibi öteki devletlere yönelik bu program, bütün ülkelere ve halklara da açıktır. İnsanlığın en büyük özlemi olan savaşız dünya özleminin gerçekleştirilmesini hedefleyen bu programın içeriği nedir? Birinci aşamada özetle şunlar öngörülmüyor:

- 1986'dan başlayarak SSCB ile ABD karşı tarafın topraklarını vurabilen nükleer silahlarını 5-8 yıl içinde yüzde 50 oranında azaltacak ve her iki tarafın elinde yalnız 6'şar bin başlık kalacak. Buna başlamak için iki taraf da uzay silahları geliştirme, deneme ve yerleştirmeye girişmeyecek. Avrupa bölgesindeki Sovyet ve Amerikan orta menzilli roketleri tamamen ortadan kaldırılacak. Bu aşamada ABD stratejik ve orta menzilli roketlerini başka ülkelere vermeme, İngiltere ile Fransa da nükleer gücünü artırmama konusunda üzerlerine yükümlülük alacak. SSCB ile ABD en baştan nükleer silah denemeleri durdurma konusunda anlaşmış olacak...

İkinci aşamada ise şunların yapılması söz konusu:

- 1990'da başlayarak 5-7 yıl içinde öteki nükleer güç sahibi devletler nükleer silahsızlanma sürecine katılacak. Başlangıç olarak kendi nükleer silahlarını dondurma ve başka ülkelerin topraklarına atom silahı yerleştirmeme konusunda üzerlerine yükümlülük alacaklar. SSCB ile ABD ise nükleer silahların azaltmaya devam edecek, birinci aşamada başlayan yüzde 50'lik indirimi tamamlayacaklar. Nükleer güç sahibi bütün devletler taktik atom silahlarını ortadan kaldıracaklar. Bu devletler nükleer silah denemelerini durdurmuş olacak, uzay silahlarının yasaklanması konusundaki Sovyet-Amerikan anlaşmasına başta gelen öteki sanayileşmiş devletler de katılacaktır. Bu aşamada ayrıca, yıkım gücü atom silahlarına yakın tüm nükleer olmayan silahların geliştirilmesi de yasaklanacak.

Üçüncü aşamada yapılması öngörülenler de şöyle:

- 1995'de başlayacak bu aşamada bütün öteki nükleer silahların ortadan kaldırılması tamamlanacak ve 1999 yılında dünyada atom silahı kalmamış olacaktır. Bu tür silahların bir daha ortaya çıkmaması için evrensel anlaşmaya varılması olacaktır. Ortadan kaldırılması ve sınırlandırılması öngörülen silahlarla ilgili denetim hem ülkelerin kendi teknik olanaklarıyla, hem de doğrudan ilgili yerlerde yapılacak denetimlerle gerçekleştirilecektir.

SSCB öte yandan 31 Aralık 1985'de süresi dolan bütün nükleer denemeleri tek yanlı olarak durdurma uygulamasını üç ay daha uzattı. Kimyasal silahların yasaklanması ve mevcut kimyasal silahların imha edilmesi için etkin ve tam denetimli bir uluslararası anlaşmaya hazır olduğunu duyurdu. Ayrıca, geleneksel silahların ve asker

sayısının azaltılmasına, askeri manevraların sınırlandırılmasına ilişkin önerilerinin geçirilmesini vurguladı. Gorbaçov yoldaş Asya'da güvenlik konusunun SSCB için yaşamsal önemini belirterek, Hindistan ve öteki bağlantısız ülkelerin bu yöndeki girişimlerine yüksek değer biçti. Asya'da iki sosyalist ülkenin, SSCB ile ÇHC'nin nükleer silah kullanan ilk devlet olmama yönünde üzerlerine yükümlülük almış olmalarının büyük önemini vurguladı. "Bizim yeni önerilerimiz, bütün dünyaya yöneliktir. Militarizmin dayattığı, 'gelişme yerine silahlanma' ilkesinin yerini, 'gelişme için silahsızlanma' ilkesi almalıdır" diyen Gorbaçov yoldaş, silahsız-

## SBKP Programı'ndan

### SBKP Sovyet toplumunun yönetici gücüdür

25 Şubat 1986'da başlayacak olan SBKP 27. Kongresi'nin hazırlık çalışmaları son aşamasına girdi. Kongreye sunulacak parti belgeleri halk arasında tartışılmaya devam ediyor. Sovyetler Birliği'nde sosyalist toplumun yetkinleştirilmesi ve adım adım komünizme geçişin yol ve görevlerini belirleyen bu belgelerin tartışıldığı, yerel parti örgütlerinin çalışmalarının değerlendirildiği 1 milyon 600 bin toplantı ve konferans yapıldı. Bunlara on milyonlarca Sovyet emekçisi katıldı. Ayrıca bu toplantılara SBKP MK Politbüro üyeleri ve aday üyeleri, MK Sekreterleri, Merkez Komitesi aygıtında çalışanlar, Birlik Cumhuriyetleri Komünist Partileri MK Sekreterleri, bölge ve yöre parti komiteleri yöneticileri, bakanlık ve kurumların temsilcileri katıldılar. Şimdi Birlik Cumhuriyetleri Komünist Partilerinin Kongreleri yapıyor. SBKP'nin, Sovyet toplumunun en iyi çalışan, en dürüst, en saygın üyeleri 27. Kongreye delege seçiliyorlar. 19 milyonluk SBKP'nin 27. Kongresinde 5000 delege hazır bulunacak.

"ATILIM", SBKP Programı'nın yeniden kalemle alınmış biçimiyle ilgili tasarımı tanıtmaya devam ediyor. Bu sayıya, belgenin son bölümü olan ve "Parti, Sovyet toplumunun yönetici gücüdür" başlıklı dördüncü bölümünün bir özetini sunuyoruz. Belgede şöyle deniyor:

"Parti, Sovyet toplumunun politik sisteminin çekirdeğidir. Bu sistemin tüm öteki halkaları -Sovyet devleti, sendikalar, gençlik örgütü Komsomol, kooperatifler ve nüfusun tüm kesimlerinin, ülkenin tüm ulus ve halklarının ortak ve özgül çıkarlarını dile getiren öteki yığın örgütleri onun yönetiminde çalışırlar. Anayasa çerçevesinde faaliyet gösteren SBKP, devlet ve yığın örgütlerinin çalışmalarını yönetir ve koordine eder, herbirinin işlevlerini tam olarak yerine getirmesine özen gösterir. Parti, tüm faaliyetlerinde halkın çıkarlarına hizmet etmenin ve sosyalist demokrasinin ilkelerine uymanın örneğini veriyor.

"SBKP, yığınların tarihsel yaratıcılığının esinlendirici ve örgütleyicisi, toplumumuzun yönetici ve yönlendirici gücüdür. Marksist-Leninist teorile donanmış olan parti, ülkenin gelişmesinin genel perspektifini belirliyor, halkın yaratıcı çalışmasının bilimsel olarak yönetilmesini sağlıyor ve komünist kuruculuğa örgütü, planlı ve amaca yönelik bir nitelik kazandırıyor.

SSCB'de sosyalizmin kurulması, emekçilerin tüm katmanlarının işçi sınıfının konum-

lanma önlemlerinin "bölgesel çatışmalar" denen sorunlara bağlı kılınmasının ardında silahsızlanma yolundan kaçma çabalarının yattığına dikkati çekti.

Gorbaçov yoldaşın, savaşız ve silahsız bir gelecek konusunda sorumluluğun bilincinde olan iyi niyetli, sağduyulu güç ve devletlere bütün bu konularda işbirliği çağrısından sonra, SSCB Yüksek Sovyeti ABD Kongresi'ne özel bir çağrıyla seslenerek, Sovyetlerin moratoryum uygulamasına katılmasını ve yeni önerilere olumlu yanıt vermesini istedi. SBKP ve Sovyet devletinin dış politikasının özünün barış rotasınca belirlendiği, bir kez daha gözler önüne serildi.

larına geçmesi, Sovyet toplumunun sosyal politik ve ideolojik birliğinin pekişmesi sonucunda SBKP, sınıf özü ve ideolojisi itibariyle işçi sınıfının partisi olmaya devam ederek, tüm halkın partisi oldu...

"Ülkenin iç gelişmede ve uluslararası arenada sorumlu görevler yerine getirmesi gerektiği yeni tarihsel koşullarda, **Partinin** Sovyet toplumunun yaşamındaki **yönetici rolü yasal olarak artmakta** ve bu da Partinin politik ve örgütsel eylem düzeyinin yükseltilmesini zorunlu kılmaktadır.

"Parti, devletin, ekonominin ve kültürün gelişme düzeyinin yükseltilmesini **kadrolarla çalışmanın daha da iyileştirilmesiyle** kopmaz bir biçimde bağlıyor. Yukarıdan aşağıya, her yerde, kadroların politik, mesleki ve moral özelliklerine göre seçilmesini, Leninci ilkelerine sıkı sıkıya uyulmasını ve toplumun görüşünün daha fazla dikkate alınmasını zorunlu görüyor... **Denetim dışında tek bir parti örgütü ve tek bir yönetici kalmamalıdır...**

"SBKP, partinin başarılı faaliyetinin ve komünistlerin yüksek yaratıcı aktifliğinin güvencesini, **parti-içi demokrasinin geliştirilmesi ve derinleştirilmesinde**, Leninci parti yaşamı normlarına sıkı bağlılıkta, eleştiri ve özleştirilmenin geliştirilmesinde ve geniş açıklıkta görüyor. Parti gelecekte de tüm faaliyetini sınanmış **kollektif çalışma ilkesi** temelinde yürütecektir.

"Partinin gelişmesi, **sıralarının daha da büyümesi ve sıkılaştırılmasıyla ve parti-içi ilişkilerin demokratik merkezîyetçilik ilkesi temelinde yetkinleştirilmesiyle** karakterize edilmektedir...

"SBKP şu Marksist-Leninist görüşü çıkış yapıyor: Tarihi yaratan halktır, komünist kuruculuk, onun ellerinin, enerjisinin ve aklının eseridir. Bizim tüm kazanımlarımızın güvencesi, halkın canlı yaratıcılığıdır. Parti, halk için vardır ve faaliyetinin anlamını halkla hizmet etmede görür. Partinin kendi önüne koyduğu hedefler ve görevler Sovyet insanların umutlarını ve temel çıkarlarını dile getirmektedir.

"SBKP, tüm faaliyetinde **sınanmış Marksist-Leninist proleter ve sosyalist enter-nasyonalizm ilkelerine** şaşmadan bağlı kalıyor...

"**Partinin yönetmenliğinde, Marksizm-Leninizm bayrağı altında Sovyet halkı sosyalizmi kurdu. Partinin yönetmenliğinde, Marksizm-Leninizm bayrağı altında Sovyet halkı komünist toplumu kuracaktır.**"

# Adana PAKTAŞ'tan bir kadın işçi sesleniyor: Hesap soracağız, o gün mutlaka gelecek !

1970 yılıydı. İlkokulu daha yeni bitirmiştim. Daha okuldayken hep aileme nasıl yardım ederim diye düşünüp durdum. Ailemin maddi durumu çok kötüydü. Okulu bitirdikten sonra Adana'ya gidip oradaki fabrikalardan birinde çalışmak istiyordum. Ama henüz 12 yaşındaydım.

Ben de yaşımı büyütüp fabrikaya girmeye karar verdim. Okulu da hiç mi hiç bırakmak istemiyordum. Hep okuyup hemşire olmak istedim. Ama ailemin durumu da beni çok üzüyordu. Babam işsizdi. Sekiz kardeşlik. Kimisi okuyordu, kimisi de parasızlıktan okuyamıyordu. Bu durumda bir işe girip para kazanmaktan başka çarem yoktu. Babama yaşımı büyütmesini söyledim. Önce karşı çıktı. Sonra ablam ve eniştem Adana'da oturdukları için, Adana'ya gidip çalışmama izin verdi. Bir tanıdığın yardımıyla yaşımı büyüttük. Ve Adana'ya, bir fabrikada iş bulup çalış-

mak üzere ablamların yanına geldim.

Adana'da hangi fabrikada işçi aranıyorsa ben oradaydım. Hangi fabrikaya iş için başvurduysam, nüfus kağıdında yaşımın 18 olduğunu görüyorlar, ancak "sen daha çocuksun iş yapamazsın" diyerek geri çeviriyorlardı. Fabrika kapılarında defalarca geri çevrilmeme rağmen hiçbirine aldırılmıyordum, tekrar tekrar, iş arıyordum. Başka çarem yoktu. Eniştem de fabrikada çalışıyordu. Sonunda eniştemin bir tanıdığının yardımıyla Adana'da Paktaş fabrikasında işbaşı yaptım. Orada da

bana "Sen daha küçüksün iş yapamazsın" dediler ve 3 aylık bir deneme süresi tanıdılar. 3 ayda işi beceremezsem işten atacaklarını söylediler. Bu üç ayda dişimi tırnağıma takarak çalıştım ve işi kavradım. Üç ay sonunda "çalışmaya devam edebilirsin" dediler. Beni işten atmayacaklarına o kadar sevindim ki, anlatamam. Bu arada aileme de katkıda bulunmaya başlamıştım.

Birkaç yıl sonra da evlendim. Eşim de fabrikada çalışıyordu. Sonra zaman zaman işsiz kaldı. Eşim işsiz kaldığında evin tüm yükü benim üzerimdeydi.

Arkası 6. sayfa

## Bir politik cinayet daha açığa çıkarıldı

İçişleri bakanlığı, ağır işkencelerden geçirildikten sonra sırtından kurşunlanarak öldürülen öğretmen Sıddık Bilgin'in Suveren karakolunun bahçesinde gömülü olduğunu itiraf etmek zorunda kaldı.

Sıddık Bilgin'in yakınları ve Dedebağ köylüleri üzerindeki ağır tehdit ve baskılara rağmen basına yansıyan olay şöyle gelişti: Geçen yıl Ağustos ayında, PKK üyesi olduğu gerekçesi ile gözaltına alınan, Bingöl ili, Genç ilçesi Dedebağ köyü öğretmeni 32 yaşındaki Sıddık Bilgin, önce Suveren jandarma karakoluna bağlı jandarmalara ağır işkencelerden geçirildi. Daha sonra götürüldüğü ormanlık bir bölgede 50-60 asker tarafından elleri ve gözleri bağlı olduğu halde sırtından kurşunlanarak öldürüldü. Genç ilçesi Cumhuriyet Savcısı Kazım Özbek, cesette çok sayıda mermi izi bulunduğunu, kafasının arkasının ve sol bacağının tamamen parçalanmış olduğunu otopsi raporuna yazdı.

Son anda savcının olay yerine gelmesi sonucu aynı biçimde öldürülme-ten kurtulan Gıyasettin Bilgin, yeğenin cesedini almaması için tehdit edil-

di ve Sıddık Bilgin alelacele Suveren karakolu bahçesine gömüldü. Daha sonra cenazeyi almak için karakola giden Bilgin'in öteki amcası, eski MSP senatörü Mehmet Bilgin'e verilen cevap şuydu: "O iş bitti, kaçtı, vurduk. Cesedi verilmez."

8. Kolordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı olay üzerine 5 Ağustos 1985 tarihinde yaptığı açıklamada, Bilgin'in "örgüte ait gizli sığınaktan kaçarken duruhtarına uymadığı için vurulduğunu" açıklıyordu. Oysa, SHP Genel Merkezinde düzenlenen basın toplantısında Sıddık Bilgin'in yanısıra konuşan SHP Genel Başkan yardımcısı Kenan Nehrozoğlu'nun belirttiği gibi, "ayakları dayaktan şişmiş, ayakta zor duran ve elleri kelepçeli bir kişi nasıl kaçabilir"di? TBMM başkanlığına bir soru önergesi veren SHP İçel milletvekili Ali İhsan Elgin de sıkıyönetim komutanlığının yanlış açıklamasına değiniyor, "kaçıyor süsü verilerek arkadan vurmalar sona erdirilsin" diyor ve öğretmen Bilgin'in elbiseleriyle birlikte Suveren karakolunun bahçesine gömülü olup olmadığını soruyordu.

Evet işkence ve kurşun izleriyle do-

Arkası 6. sayfa

## İhracat artışı her derde deva mıdır ?

Özal hükümeti ihracatı artırmayı ekonomik politikasının başta gelen hedefleri arasında ilan etmişti. Özal artan ihracatı göstererek, bunun gösterişli bir şekilde propagandasını yapıyor ve ihracatın artmasıyla her şeyin düzeleceği havasını yaratmaya çalışıyor. Bu kadar umut bağladıkları ihracat artışı dış ticaret açığını kapatacak, hatta dış ticaret fazlası yaratacak düzeye gelse bile (tüm ihracat artışına karşın, 6 yıldır dış ticaret açığını bir türlü 3 milyar doların altına düşüremediklerini de hatırlatalım) sorunlar ne ölçüye kadar çözülecektir?

Federal Almanya bunun çarpıcı bir örneği oluşturuyor. 1985 yılına ilişkin açıklanan istatistiklere göre Federal Almanya'da dış ticaret fazlası var. Dış ticaret fazlası bu yıl, kimsenin umma-

dığı bir şekilde, yaklaşık 80 milyar DM ile FAC tarihinde rekor bir düzeye çıkmış bulunuyor. Ama öte yandan, ihracatı bu kadar fazla olan bu ülkede işsiz sayısı da rekor düzeyde. 60 milyon nüfuslu ülkede işsiz sayısı 1950'den bu yana ilk kez 2 milyon 347 bine çıktı. Aynı zamanda 1985 yılı içinde işçilerin gerçek gelirleri binde 5 oranında geriledi. İşçilerin ve memurların 1985'teki gerçek ortalama gelirleri 8 yıl öncesinin düzeyinde oldu. İşte rekor düzeydeki dış ticaret fazlasına karşın rekor düzeydeki işsizlik ve işçilerin gerçek gelirlerindeki 8 yıllık gerileme.

Bu örnek ihracatı artırmanın tek başına çözüm olmayacağını, buna bağlanan umutların boş bir hayalden öteye gidemeyeceğini açıkça gösteriyor.

*' İnşaattan düşüp ölen, son nefesini verirken arkadaşımıza bakan inşaat işçisine '*

Yanık yanık türküler söylenir yapılarda  
Yapı işçileri güzel söyler  
Harç yakar elleri kavurur  
Yürek yanık, eller yanık  
Yanık yürekle düğün bayram olmaz ki  
Çekilen settir örülen duvardır umutlara  
Dalar gider gözleri Alsancak'ta.  
Kaldırımdan kızlar geçer neşeli çiftliklerle  
Amerikalı çavuşun kolunda esmer bir Türk kıızı  
Bakar durur ardından şaşkın ve ürkek  
Yaptığı yapılara gecekondusundan.

Kimbilir nereliydin, neresindendin  
Hangi cehennem köşesinden cennet yurdumun  
Belki Urfa'lıydın bir ağıt, bir uzun hava  
Belki Bingöl, belki Tunceli'den  
Bir kuşluk vakti jandarma baskınından arda  
kalmış  
Belki Ahmet, belki Hüseyinlerden bir Hüseyin  
Kimbilir... Belki evliydin, belki nişanlı  
Belki de yapayalnızdın bu koca şehirde  
Kimse farketmeyecekti belki, düşmeseydin  
beşinci kattan.

Ne olur bakma gözlerime, dayanamam  
Madenciler geliyor Kozlu'dan bak  
Yedi kat yerin dibinden ölüp çıkıyorlar  
Bu kaçınıcı kadın böyle çürük iskeleye  
bakan

Fabrikada kopuk bir el sıkıyor boğazımı  
Dişliler arasında ölenlerimiz  
Ne olur bakma öyle  
Sana kendi dilinde türkülerini söyletmedik  
Düşürdük Gavur İzmir'in beton kaldırımlarına  
seni

Geçerken çok yıldızlı bir NATO generali  
Bak, şurada, hemen ilerde  
Bir kasımpatı boynunu büktü.

Yükselirken makine sesleri Güzel İzmir'den  
Öfkeli bir türkü tutturdu bir demircinin örsü  
Halkapınar'dan.

Z. Sönmezler/İzmir

# Bir aşı kampanyasının ardından

11 Eylül 1985'de, Evren'in bir şekerin üstüne damlatılmış aşığı bir çocuğun ağzına vermesiyle büyük bir aşı kampanyası başlatıldı. Oldukça gürlütlü bir şekilde açılan ve Aralık ayının sonunda 3. dilimi sona eren, TV'de, boyalı basında reklamları yoğun bir biçimde yapılan "Genişletilmiş Aşı Kampanyası"nın gerçek işlevi ve anlamı üzerinde duruldu.

Kampanya UNICEF ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı tarafından yürütüldü. Adını İngilizce Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu sözcüklerinin başharflerinden alan UNICEF, bilindiği gibi 2. Dünya Savaşı'ndan sonra, savaşta kimsesiz kalan çocuklara yardım amacıyla kuruldu. Savaş sonrası yıllarda bu yönde oldukça yararlı ve başarılı çalışmalar yaptı. Daha sonraları ise sağlık alanında yeni görevlerin arayışı içine girdi. BM örgütüne bağlı, ancak görece bağımsız, özerk bir yapısı olan UNICEF, 1978 yılında Kazakistan Sovyet Cumhuriyeti'nin başkenti Alma Ata'da yapılan konferansta, sosyalist ve bağılantısız ülkelerin desteği ile oluşturulan "Temel Sağlık Anlayışı"ni benimsedi. Bu anlayışa göre sağlık hizmetleri, koruyucu ve tedavi edici olarak bir bütün halinde temelden ele alınıyor ve örgütlenmesinin de ona göre yapılması gerekiyor. Bu yaklaşımda amaç sağlık hizmetlerinin kalıcı biçimde iyileştirilmesidir. İşte çocuklara yönelik çalışmalarında bu yaklaşımı benimseyen UNICEF yeni bir işlev ve prestij kazandı.

Ne ki daha sonra BMÖ ve bağlı kuruluşları hegemonyacı planları doğrultusunda denetimine almayı planlayan, UNESCO'da olduğu gibi zayıflatıp etkisizleştirmeye yönelen ABD çevreleri, UNICEF'i de kendilerine hedef seçtiler. Nitekim 1983 yılında James P. Grant başkanlığında Amerikan-ekolü, UNICEF'in başına geçti. Buna paralel olarak UNICEF'in anlayışı da değişti. Temel sorunlara parmak basmak ve çözümü için kalıcı önlemlere yönelmek yerine Amerikan egemen çevrelerinin mali desteği ile yoğun reklam kampanyalarına girişti. Son aşılama kampanyası bütün bunları kanıtlayan bir örnektir.

Bu kampanyanın UNICEF ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı tarafından yürütüldüğü ve finanse edildiği resmi açıklamalarda yer aldı. Ne ki, kampanya için harcanan 3

## •Hasan ÖZDİLEK/İstanbul

milyon doların yalnızca 700 bin doları UNICEF tarafından verildi. Kalan 2.300.000 dolar ise Rotary Clup ve Rockefeller Vakfı tarafından sağlandı. Ancak bu olanaklı olduğunca kamuoyunun bilgisi dışında tutuldu. Her yaptıklarını, her harcadıkları kuruluşu bir reklam aracı olarak kullanan bu kuruluşların bu kez perde gerisinde kalma- yı tercih etmelerinin altında yatan nedeni, UNICEF'in başındaki Amerikan ekolüne verdikleri destekle aramak gerekiyor. Kampanyanın son dilimini açmak için Türkiye'ye gelen UNICEF Başkanı J.Grant'ın Doğramacı ile yakın "dostluğu"nun ortaya çıkması, bu kampanyanın Evren gibi diktatörlerin "popülerize" edilmesinin bir aracına çevrilmesi, işin gerçek niteliğinin ve amacının anlaşılmasına yardımcı olacak diğer parçalarıdır.

Ayrıca SSY Bakanlığı'na geldiğinden bu yana MHP'li faşistleri kilit noktalara getirmede oldukça başarılı olan M. Aydın yönetiminin bu kampanyayı konularını güçlendirmek, "prestij" kazanmak için kullanması da işin çabasıdır.

Yine kampanyada kullanılan "dişyardım"ın büyük kısmı "dışardan" getirilen aşı, enjektör, aşı taşıma kasası gibi malzemelerle harlandı.

Kampanya için milyonlarca doz aşı getirildi. Ülkemizdeki aşı üretimi ise durduruldu. Oysa bakteriyel aşı üretim düzeyimiz yıllık ihtiyacı karşılayabilecek düzeydeydi. Ve virütik aşı yapma çalışmalarında ilerlenmişti. Çok reklamı yapılan bir defa kullanılıp atılan plastik enjektörlerin satın alınması için harcanan parayla Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı plastik enjektör imal eden bir fabrika kurabilirdi. Bu da gösteriyor ki, tedavi edici sağlık hizmetleri alanında uluslararası tekeller için zaten iyi bir pazar durumunda olan Türkiye şimdi de bu tür kampanyalar aracılığıyla koruyucu sağlık hizmetleri alanında bu kuruluşların talanına açılmak isteniyor.

Öte yandan kampanyanın yüzde 80-90 dolayında başarıya ulaştığı ve 5 milyon çocuğun aşılandığı resmi ağızlardan açıklandı. Bu 5 milyonu doğru kabul etsek bile aşılama çağındaki çocukların yüzde 50'sinden azına aşının götürülebildiği ortaya çıkıyor.

Çünkü son nüfus sayımına göre aşılama çağındaki çocuk sayısı en az 10 milyondur.

Bu aşı kampanyası ile bu çocukların tümünün aşılandığını düşünsek bile bunun sağlık hizmetleri açısından bir anlamı olmadığı ortadadır. Şöyle ki:

Aşılama işlemi çağdaş sağlık hizmetleri içinde koruyucu sağlık hizmetleri arasında yer alır. Sürekli ve düzenli yürütülmesi gereken bir hizmetler bütünü ayrılmaz bir parçasıdır. Amerikan tarzı kampanyalar gibi geçici yöntemler ile aşılama yapılması yanında bu hizmetin sürekli ve düzenli yapılmasının kabul edilmesi anlamına gelir. Bu "dostlar alış-verişte görsün" mantığıdır.

Ancak kampanya şeklinde de olsa aşılama hizmeti etkin ve yeterli düzeyde vermek için sağlık hizmetleri örgütlenmesinin yeterli ve yetkin olması gereklidir. Ülkemizde sınırlı da olsa sosyalizasyon tarzında sağlık hizmetleri örgütlenmesi olan yerlerde kampanyanın yürütülmesi daha yoğun olmuştur. Çünkü sosyalizasyon tipi sağlık örgütlenmesinde sağlık hizmetleri anlayışı, 1978 yılında Kazakistan Sovyet Cumhuriyeti Başkenti Alma Ata'da yapılan konferansta kabul edilen ilkeler temelinde, tüm sağlık hizmetleri bütünsel olarak ele alınıp, sağlık ocakları biriminde birincil basamak hizmetin, bu arada koruyucu hizmetlerin verilmesidir. Buralar halkın kolayca ulaşabileceği yerlerdir. Ve zaten aşılama işlemi buralarda sürekli yapılmaktadır. Ancak bugün, Evren-Özal yönetimi sağlık hizmetlerini ve alt yapısını değil yaygınlaştırmak, kısmak için çabalyor. Son bütçede sağlık hizmetleri için ayrılan payın yüzde 2,6'ya indirilmesi bunu kanıtıyor.

Ne yazık ki kampanyanın sözünü ettiğimiz yönleri üzerinde kamuoyunda yeterince durulmadı. Halkın sağlığını, yaşamını bir nebze olsun düşünmedikleri her günkü karar ve uygulamaları ile kanıtlayan yerli ve yabancı çevrelerin, böylesine insancıl bir işi, kendi bencil çıkarları için sömürmelerinin önüne geçmek için çok şey yapılabildi.

Sağlık alanı, bu konudaki uygulamalar rejiminin ve destekçilerinin insanlık dışı yüzünü yansıtan bir aynadır. Gerçekleri açıklamada, kamuoyunu bu konularda aydınlatmada, biz sağlık emekçilerine büyük görevler düşüyor.

## Dış borç ödemeleri durdurulmalıdır

Türkiye'nin de üyesi bulunduğu Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD), Aralık 1985'te tüm ülkelerin 1983 ve 1984 yıllarındaki yıllarındaki borçlarının dökümünü içeren bir bülten yayınladı. Bu bültende yer alan rakamlar dış borçlarımızla ilgili yapılan resmi açıklamaları yalanlıyor. Başbakan Yardımcısı Kaya Erdem, 1985 Aralık ayı başında yaptığı açıklamada dış borçların 21 milyar dolar olduğunu söylemişti. Oysa OECD'nin yayınladığı bültene göre, bundan bir yıl öncesinde, 1984 yılı sonunda bile Türkiye'nin dış borçları 25,5 milyar dolar tutuyor. Aynı bültene göre 1983 yılı sonundaki dış borçlarımız ise 22,7 milyar dolardı. Yani bir yıl içinde 3 milyar dolara yakın bir artış söz konusu. Öte yandan 1984 yılı sonundaki

25,5 milyar dolarlık dış borç ile Türkiye OECD ülkeleri arasında en çok borçlu olan ülke. Avrupa'da ikinci, dünyada ise onuncu durumda.

1983-1984 yılları arasında dış borç artışı, Merkez Bankası'nın verilerine göre de 3 milyar dolar. Dış borçların 1985'te de aynı hızla arttığı düşünülecek olursa, Türkiye'nin 1986'ya 28 milyar dolar dış borçla girdiği söylenebilir.

Son birkaç yıldır yapılan düzenli ödemelere rağmen borçlar azalmadı, sürekli arttı. Türkiye bugün gerçekte dış borçlarını ödeyemez durumdadır. Çünkü borçlar ancak yeni alınan borçlarını ödeyemez durumdadır. Çünkü borçlar ancak yeni alınan borçlarla ödenmektedir. Daha da

önemlisi borçlar halkın boğazından kesilerek, halkın gün geçtikçe daha çok yoksulluğa itilmesi pahasına ödenmektedir. Bu koşullarda Türkiye yalnızca Özal'a ve emperyalist efen- dilere göre borçlarını "ödeyebilir" durumdadır. Durumun daha da kötüleşmesini önlemek için yapılması gereken, borç ödeyerek daha da borçlanmak yerine, TKP MK 5. Plenum raporunda belirtildiği gibi, dış borçların ödenmesi konusunda belli bir süreyle moratoryum ilan edilmesi, yani ödemelerin belli bir süre için durdurulmasıdır. Eğer bugün bu ödemeler durdurulmazsa, yarın hükümet kendisi ödeyemeyeceğini açıkladığında IMF'nin kışgacına daha çok sıkışmış olacağız ve bu durumda IMF'nin dayatmaları çok daha ağır olacaktır.



## Bir iş cinayeti daha

G.M./İzmit

Gebze'de kurulu "Bayer Tarım İlaçları Fabrikası"nda çalışan işçiler geçtiğimiz günlerde bir faciayla yüzyüze geldiler. Xylo tankının patlaması sonucu 34 yaşındaki makine bakım deneticisi Ali Dernekçiöğlü öldü. İşyeri baştemsilcisi Saim Çiçek "Xylo tankı eğer bir kaç metre ilerdeki akaryakıt dolu 50 tonluk tanka ulaşıydı Gebze, Bhopal'dakine benzer bir faciaya

sahne olabilirdi" dedi. Çiçek, kazaya, işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda yeterli titizliğin gösterilmemesinin neden olduğunu söyledi.

Aslında bu tür, zehirli tarım ve böcek ilaçları üreten fabrikaların toplu yerleşim merkezlerinin dışında kurulması gerekirken, bir işçinin ölümüne sahne olan "Bayer Tarım İlaçları Fabrikası" Gebze'nin hemen dibinde bulunuyor.

## Her beş bakkaldan biri iflas etti

M.A./Mersin

TRT Haber bültenlerinin sonu esnafın Maliye'ye para ödemesine yönelik hükümet bildiri-leriyle dolu. Büyük holdinglerin kendi beyan ettikleri vergileri bile alamayan, almak şöyle dursun onlara kanunsuz yollardan milyarlar aktaran hükümet, esnafın alacağını zorla ve angarya yöntemleriyle tahsil ediyor.

Şimdi de peşin vergi sistemiyle esnaf daha da zor durumda bırakılıyor. Sattığı malın yerine yenisini bile koyamayan esnafın vergisini ödeyemediğinde işyeri ruhsatı hemen iptal ediliyor.

Bundan kurtulmanın tek yolu ise, esnafın dükkanını aşındıran rüşvetçi maliye memurlarıyla anlaşabilmesi.

Yapılan her yeni zam esnafa da darbe vuruyor. Yeni malın toptan fiyatı da satılan malın daha üzerinde olduğu için esnaf varlığını sürdürürebilmek için yeni sermaye bulmak zorunda. Bu da esnaf için "olmayacak duaya amin" demek gibi bir şey. Bu nedenle son iki yılda yalnızca Mersin'de, Mersin Bakkallar Derneğine kayıtlı 2400 bakkaldan 490'ı dükkanlarını kapatarak işsizler ordusuna katıldı.

Haber ve yazılarınızı aşağıdaki adrese gönderebilirsiniz. Mektuplarımızda kimliğinizi açığa vuran, gizli kalması gereken bilgilere yer vermemelisiniz! Yazışma adresimiz: BOX 16 367 S 103 27 Stockholm-İSVEÇ

## Hesap soracağız...

Başı sayfa 4'de

Bu arada çocuklarım oldu. Çocukları da işyerindeki kreşe götürüyordum. Onlar da benimle birlikte "işçi oldular". Üç vardiya da benimle birlikte fabrikadaydılar. Çok zorluk çekiyordum. Çocuğumun birini bakımsızlıktan kaybettim. Bir yandan evin geçimi, bir yandan çocuklar, bir yandan iş, zor yetiştiriyordum hepsine. Bazen uykusuz işe gidiyordum. Uykusuz gittiğimde yemek saatlerinde tuvalete gidip orada yarım saat uyurdum. Tabi bu arada yemek yiyemezdim. Arkadaşlar bana eklemek getirirlerdi.

Tüm bunlara katlanmamın bir tek amacı vardı. O da emeklilikti. Ancak emekli olunca rahatlayabilirdim. Emekli olmama az bir zaman kalmıştı. Bir gün benim de işime son verilir diye çok korkuyordum. Hep emekliliğine az kalanların işine son veriyorlardı. Bir bahane bulup eski işçilerin çıkışını yapıyorlardı.

Kasım ayında bir gün, her zamanki gibi işe gidiyordum. Fabrikanın kapısına geldiğimde bir sürü polis gördüm. Önce olaylar olduğunu sandım. Tam içeri girecektim ki, polislerden biri "içeri girme, fabrika kapalı, içeri girmek yasak" dedi. O anda bütün dünya sanki başıma yıkıldı. Eşim işsizdi, ben de işsiz kalmıştım. Her şeyden önce emek-

lilik hayallerim bir anda yok oldu.

Kendi kendime hep soruyordum: Her şeyimi, okulu, çocukluğumu ve çocuğumu fabrika uğruna feda ettim. Peki fabrika bana ne kazandırdı? Emekli bile olamadım. Patron bizim sırtımızdan fabrikalarının sayısını artırdı. Fabrika yapıyorum diye tek kuruş vergi vermedi. Şimdi fabrika, patron vergisini, elektrik borcunu ödemediği için kapanmış. Peki bu bizim suçumuz mu? Biz mi yönettik fabrikayı? Biz mi vermedik vergimizi? Biz mi milyonlarımıza

milyonlar kattık?

Paktaş fabrikası kapanınca maaşlarımızı alamadık, ne çıkışımızı yaptılar ne de tazminatlarımızı verdiler. Biz işçileri illiğine kadar sömüren Paktaş patronu şimdi de bizi sokağa attı. Sendikacılar da işçilere sahip çıkmıyor.

Bir gün gelecek bunların hepsinin hesabını soracağız. O gün mutlaka gelecek. O gün ölen çocuğumun hesabını soracağım. O günün gelmesi için elimden geleni yapacağım. Fabrika bana bunu öğretti.

## Bir politik cinayet daha açığa çıkarıldı

Başı sayfa 4'de

lu ceset karakol bahçesinde gömülüyüdü. Bunun artık gizlenemeyeceğini anlayan İçişleri Bakanlığı yaptığı bir açıklamaya ile Sıddık Bilgin'in "karakol civarında" gömülü olduğunu itiraf etmek zorunda kaldı. Ama sıkıyönetim ve bakanlığın açıklamaları arasındaki gözle görülür çelişki, Bilgin'in "dur ihtarına uymadığı" gerekçesiyle 12 Eylül'den sonra gözaltına alınan yüzlerce, binlerce yurttaş gibi, yalnızca politik görüşleri nedeniyle ağır işkencelerden geçirildiğini, bilinçli ve planlı bir cinayete kurban gittiğini açıkça gösteriyor.

Evren-Özal rejimi, "Kürdistan'da terör var" bahanesinin ardına saklanarak zorbalıklarını, işkencelerini, kırım girişimlerini kamuoyundan gizlemeye çalışıyorlar. Son olay bir kez daha gös-

termiştir ki, Kürdistan'da gerçekte süren, devlet terörüdür. Rejimin, onun güçlerinin yasa tanımaz vahşetidir.

Sıddık Bilgin'in ailesi, evlatlarına sahip çıkmasını, hesap sormak için girişimde bulunmasını bilebildi. Kürdistan'da, ya da ülkenin öteki yörelerinde, Türk ya da Kürt kaç yurtsever, kaç emekçi sorgusuz sualsiz katledilmiş, gizlice gömülmüştür.

Kendine "insanım", "demokratım" diyen hiçbir yurttaş, bu cinayetler karşısında sessiz kalamaz. Şimdi işkence ve politik cinayetlere son verilmesi, işkencelerden, katillerden hesap sorulması, zindanların boşaltılması için, tek bir işkence olayı, cinayet karanlıkta bırakılmamalı, kamuoyuna yansıtılmalıdır.

## Öğretmensiz eğitim olur mu ?

A.E./Sivas

Evren-Özal rejiminin uyguladığı eğitim sonucu, binlerce öğretmen görevlerinden uzaklaştırıldı. Binlercesi "güvenlik soruşturması" adı altında yürütülen faşist bir uygulamayla karşı karşıya bırakıldı. Bunun sonucu olarak pek çok okulda öğretmensizlikten eğitim yapılamıyor. Örneğin, Sivas'ın Şarkışla ilçesine bağlı 36 köyde 1982 yılında öğretmensiz köy yokken, 1985-1986 öğretim yılına 36 köyün 27'sinde öğretmensiz girildi. Bunu Türkiye genelinde düşündüğümüzde karşımıza işler acısı bir tablo çıkıyor.

uygulama, haklı tepkiye neden olmuş. Ancak, Ziraat Oda'sının neden böyle üreticiden, sizlerden uzak bir tutum içinde olduğunu düşündünüz mü? Örgütü terkedip gitmek, o örgütü başkalarının eline tükmeden bırakmak kimin yararına olur? Oda'yı terketmek yerine, üreticinin sesine kulak veren, onun çıkarlarını başa alan bir yönetimi kavuşması için çaba göstermek, özellikle bugünün koşullarında oldukça zor, ancak tutulması gereken tek yoldur.

ATILIM'ın notu: İlçenizdeki Ziraat Odası'nda karşılaştığınız

## TKP HERKESİ SORUMLU ve ETKİLİ TUTUM...

Başlı sayfa 1'de

Burjuva muhalefet partileri içinde dar demokrasi anlayışlarının, öznel kısır hesapların varlığına TKP elbette gözlerini yumuyor. Ama bunların varlığına şaşırıyor. Ancak demokratik işbirliği için aktif çaba harcayarak bu tür olumsuzluklar aşılabilir. Tersine tutum gelişmeyi, yığınları bu kırsılığa mahkum etmek demek olur.

Öte yandan şu olumsuzluklara bugünden dikkat vermek zorunludur. Birincisi: Türkiye'nin 12 Eylül'e gelmesinde 1961 Anayasası sorumlu tutulamaz. Suçu eski anayasanın geniş özgürlükler getirmiş olmasında arayarak yeni anayasada özgürlüklerin daha sınırlı olmasını savunan görüş kabul edilemez. Böyle bir temelde uzlaşma olamaz.

İkincisi: Diktatörlüğe karşı muhalefetin, bu ipliği pazara çıkmış parlamentoya içine hapsolmasına yol açacak yaklaşımlar bugün demokratik mücadeleye verilebilecek en ciddi zararlardan biridir. Özellikle bu hükümetten olumlu tutum bekleme affedilemez bir yanlışlıktır.

Üçüncüsü: Bugün kendilerini sosyal-demokrat, sol parti olarak tanımlayan iki partinin aralarındaki çatışmalar, eğer demokrasi mücadelesini daha da ilerletmeye ilgili olsaydı, anlayışla karşılanabilirdi. Oysa şu anki kısır çekişmeler demokratik muhalefete, solun ve tutarlı demokratların işbirliğine zarar veriyor.

Diktatörlüğün rejimini sürdürmede inisiyatifini zayıflıyor ama henüz ipleri elinden kaçırmış değildir. Ne diktatörlük, ne de onu destekleyen ABD emperyalizmi konularını kolayca terkecektir. Faşist diktatörlüğün devlet yapısında yarattığı köklü değişikliklerin ortadan kalkmaya başladığı bir süreç gelişmeden, bu hükümet, bu anayasa yerli yerinde duruyorken rejimde bir değişmeden söz edilemez.

Bu nedenle bugün henüz demokrasi kazanılmış değildir. Olanakları adım adım genişletmekle demokrasiyi genişletmek eş anlamlı değildir. Nasıl bir hükümet, nasıl bir anayasa, nasıl bir rejim, kısaca nasıl bir demokrasi soruları geniş tartışılmalıdır. Ama hâlâ diktatörlüğe karşı tüm güçlerin işbirliğinin gerekliliğinin yakıcı olduğu unutulmamalıdır.

İkincisi, bu işbirliği ne kadar geniş olursa ve Marksist sol ne denli etki olanakları yaratabilirse, başta işçilerin olmak üzere yığınların karar verecek olanlar da iki partiden ibaret olmayacaktır. Yeter ki, biz meydana boş bırakarak kendi ellerimizle böylesi bir

tekelciliğe yol vermeyelim.

Bugünün sorunu, adına ister erken seçim, ister yeni seçim denilsin, seçim istemini yükseltmek ve seçimlerin, anayasa tartışmalarının daha özgür bir ortamda yapılmasının koşullarını hazırlamak için çalışmaktır. Bunun yolu, toplumsal muhalefetin tüm kesimlerinin görüşlerini ortaya koymalarına imkan hazırlayacak 141, 142, 146 ve 163. maddelerden yargılananları da kapsayacak genel ve koşulsuz bir affın çıkartılması, tutuklama, koğuşturma ve işkencelere, Doğu'daki devlet terörüne son verilmesi, ABD'nin ülkemizin içişlerine karışmasının önlenmesi, militarizmin politik yaşama etkisinin önünün alınması, 12 Eylülcülerden, darbeci ve işkencecilerden hesap sorulması için mücadeleyi yükseltmektir. Ayrıca halkımızın, işçi ve emekçilerin işsizliğine, işten çıkarılmalarına ve hayat pahalılığının önlenmesi isteklerine, yığınların demokrasi iş, ekmek, özgürlük için eylemlerine destek vermektir.

## TKP MK'nin Sovyetler Birliği'nin Kıbrıs sorununun...

in için bir üs olarak kullanılmasının önüne geçmeyi amaçlıyor. Ve somut olarak, bütün bu konuları ele alacak Kıbrıs'daki iki toplumun temsilcilerinin yanı sıra, Türkiye, Yunanistan ve Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi üyelerinin katılacağı, Birleşmiş Milletler çerçevesinde bir uluslararası konferans toplanmasını öneriyor.

Görüldüğü gibi, bunlar ilgili taraflarca dikkatle incelenmesi objektif bir biçimde yorumlanması ve desteklenmesi gerekli önerilerdir. Kıbrıs halkının güvenliğini düşünen, Kıbrıs üzerinde özel, bencil saldırgan amaçlar taşımayanların, sorunun gerçekten çözümünden yana olanların bu önerilere olumlu bir yanıt vermemesi için hiçbir neden yoktur.

Evren-Özal yönetimi, bu önerilere karşı yapıcı tutum almadı. Gereken olumlu yanıtı vermedi. Hükümet, "Türkiye'nin Kıbrıs konusunun uluslararası platformlarda ele alınmasına karşı" olduğu savını öne sürüyor. Oysa hükümet, Kıbrıs konusunda haklı konumlarda olduğuna inanmadığı için uluslararası platformları benimsemekten kaçınıyor. Böylelikle, Türkiye'nin Kıbrıs sorunu nedeniyle dünya ölçüsünde içine düştüğü yalnızlığın devam etmesine hizmet ediyor. Evren-Özal yönetimi, bu önerileri geri çevirmekle, Kıbrıs sorununun Amerika yönetiminin elinde Türkiye'ye karşı bir şantaj aracı olarak kullanılmasına son verme fırsatını da geri tepiyor.

Türkiye basınında ve Kuzey Kıbrıs'da kimi çevrelerin sıralarında Sovyet önerilerini üzerine kopartılan antikomünist, anti-Sovyet gürültü, zihinleri bulandırmaktan, insanları yanıltmaktan, sorunun çözümsüz kalmasından en büyük yararı sağlayan, adayı ken-

Halkımız, bugün yasal muhalefet partilerinden, sol güçlerden, tüm demokrasi güçlerinden bu adımları bekliyor.

Tüm bu nedenlerle TKP, daha çok önceden gelişmeye başlayan DYP-SHP-RP arasındaki fiili işbirliğini, son olarak yeni anayasa ve yeni seçimler için DYP ile DSP'nin somut işbirliğini, 141, 142, 163. maddelere, işkencelere karşı çıkan, geniş düşünce özgürlüğünü savunan SHP'nin bu çabalarını, Türk-İş'in yeni anayasa için girişimlerini, miting kararını, özellikle işçilerin açıkladığı yığınsal eylemler ve genel grev isteklerini aktif destekliyor. TKP aynı zamanda herkesi gelişmelerin bu önemli ve kritik döneminde sorumlu ve etkili tutum almaya çağırıyor.

Demokrasi için kararlı bir mücadele vermeye hazır her politik güç, işçi sınıfımız adına TKP'nin şahsında güvenilir bir bağlaşıklık bulacaktır.

Türkiye Komünist Partisi  
Merkez Komitesi

25 Ocak 1986

Başlı sayfa 1'de

disi için bir askersel üsse çeviren ABD emperyalizminin savaş planlarına elverişli bir zemin oluşturmaktan başka bir işe yaramıyor.

TKP, "Barış, Ulusal Güvenlik ve Ulusal Egemenlik Alternatifi"nde belirttiği gibi, Türkiye'nin dış politikasında köklü bir değişiklik yapılması gerektiği görüşündedir. Bu, Kıbrıs konusundaki tutum için de geçerlidir.

1974'den bu yana Kıbrıs konusunda izlenen politikaların sorunun çözümüne elverişli olmadığı, açık ortadadır. Bugün Kıbrıs sorununa yaklaşımda hiçbir yeni ve somut, sonuç alıcı öneriler getiremeyen kimi muhalefet çevreleri Sovyetler Birliği'nin Kıbrıs'ın bir NATO üssü olmasından endişe duyduğu için sözkonusu önerileri getirdiğini öne sürüyor ve bu önerilere kayıtsız kalıyorlar. Bu çevreler, Sovyetler Birliği'nin tek amacının bölgede barışın ve kolektif güvenliğin sağlanması olduğunu göremeseler bile, Kıbrıs'ın bir ABD üssüne dönmesinin bütün Ortadoğu halkları açısından getireceği tehlikelere nasıl göz yumabilirler?

Kıbrıs sorunu üzerine açıklanan Sovyet önerileri, "TKP'nin Barış, Ulusal Güvenlik ve Ulusal Egemenlik Alternatifi"nde Kıbrıs sorununun çözümü için öngörülen tutum ve önlemler ile tam bir uyum içindedir. TKP, bu önerilerin, gerek Kıbrıs, gerekse Türkiye ve Yunanistan halklarının çıkarlarını, bölge güvenliğini ve barışını dikkate aldığı görüşündedir: TKP, bu önerileri destekliyor, bütün öteki yurtsever güçleri, Kıbrıs sorunu üzerine Sovyet önerilerini sağduyuyla, soğukkanlılıkla ve büyük bir sorumlulukla incelemeye, ona göre tutum almaya çağırıyor.

Türkiye Komünist Partisi  
Merkez Komitesi

24 Ocak 1986

DİSK'in 19. kuruluş yıldönümünde

# Sendikal hareketi güçlendirmek için • Mehmet YAVUZ

13 Şubat DİSK'in kuruluşunun 19. yıldönümü. Bilinçli işçiler ve tutarlı demokratlar bu yıldönümünü nasıl karşılamalı?

Öncelikle DİSK davasının beraatle sonuçlanması ve DİSK'in açılması, yurtdışındaki sendikacıların özgürce yurda dönmesi istemleri şimdi her zamankinden daha kararlı yükseltmeliyiz. Sıkıyönetim Mahkemesinin savcısı DİSK davasının son aşamasında 783 sendikacının 20 yıla varan ağır hapis cezalarına çarptırılmasını istedi. Diktatörlük yenilgiyi kabul etmeye yanaşmıyor.

Oysa DİSK'in ve yöneticilerinin değil suçsuz oldukları, tam tersine bütün eylem ve tutumlarıyla haklı ve doğru oldukları bugün çok daha açık ortaya çıkmıştır. DİSK, politik genel grevler örgütledi diye suçlanıyor. Oysa bugün Türk-İş'in temsilciler toplantısında işçiler "**Hükümet istifa, işçiler elele genel greve!**" sloganlarıyla savaşım çağrısı yapıyorlar. DİSK, işçileri alanlara çıkardı diye suçlanıyor. Oysa bugün Türk-İş İzmir'de miting düzenlemeye hazırlanıyor. İşçi sınıfının savaşım yöntemlerinin ve anlayışının mahkum edilmesinin olanaksız olduğunu yaşam gösteriyor. DİSK "komünist amaçlar gütmekle" suçlanıyor. Oysa bugün yalnız ülke içinde değil, bütün dünya çapında çok geniş politik ve toplumsal güçler DİSK'in özgürlüğü için aktif dayanışma gösteriyor ve sendikaların politik görüşleri nedeniyle suçlanamayacağını vurguluyorlar. Çankaya'ya bütün dünyadan DİSK'e özgürlük isteyen telgraflar yağıyor.

## DİSK'İN ÖZGÜRLÜĞÜ İÇİN SAVAŞIM!

DİSK'in özgürlüğü için savaşımı yükseltmek ve başarıya ulaştırmak, faşist diktatörlüğün kamu vicdanında mahkum olmasını sağlamak, işçi hareketine büyük bir politik moral kazandırmak demektir.

DİSK'in özgürlüğü için savaşımı yükseltmek ve başarıya ulaştırmak, ikinci olarak işçi sınıfının sendikal birliği için savaşımı yükseltmek demektir. Sınıf bilinçli, deneyli DİSK yönetici ve militanları, açıktır ki, DİSK'in açılmasıyla elde edilecek konumları, öncelikle sendikal hareketin birliği için değerlendirmeyi başa alacaklardır. Kemal Türkler'in cenazesinde başında "Bundan böyle birleşmeliyiz" diyen DİSK ve Türk-İş başkanlarının bu mesajı, geçen beş yılın acı deneyimlerinden sonra şimdi bütün sendikacıların sıralarında çok daha etkili bir yankı uyandıracak güçtedir.

DİSK'in kuruluş yıldönümünde ikinci olarak, bağımsız sendikaları ve Türk-İş'i güçlendirme ve sendikal eylem birliği çabalarımızı artırmalıyız. DİSK'in savaşım geleneklerine, birikimine dayanarak ve şimdi artan olanakları değerlendirerek, sendikaların, işçi sınıfına yönelik saldırıları durdurmada ve demokrasi savaşımına aktif katılmada kararlı örgütler haline gelmesi için çalışmalıyız. İşçi sınıfının sendikal birliğinin yalnızca biçimsel olarak değil, gerçekten işçi sınıfının çıkarları için savaşımında birlik olarak sağlanması ancak bu yolla olanaklıdır. Hangi sendikadan, hangi sendikacıdan gelirse gelsin bu yolda olumlu en küçük bir adım bile aktif desteklenmelidir.

## ARTAN OLANAKLARI DEĞERLENDİRMELİYİZ

Sınıf bilinçli işçiler ve işçi sınıfına güvenen aydınlar, sol güçler kritik bir noktaya

yaklaştığını iyi görmelidirler. Şimdi sendikal hareketin, rejimin çizdiği, onu içine hapsedmek istediği çerçevenin dışına çıkma ve demokrasi savaşımında aktif, sonucu etkileyici bir güç olarak yer alma olanakları son derece artmıştır. Sendikal harekette yeniden proleter savaşım biçimleri gündeme geliyor. Birçok sendikacı politik görevlerin bilinciyle davranmaya başlıyor. Fabrikalarda işten atılmaları durdurulması için eylemler örgütleniyor. Bu gelişmeleri benimsemeyen Türk-İş tepe yönetimi bile tabandan gelen "Hükümetin dayattığı enflasyon hızının yarısını bile geçmeyen ücret artışlarına evet demeyin", "Anayasasının ve sendikal yasaların değişmesi için çaba gösterin" istemlerine kayıtsız kalmıyor.

Şimdi bağımsız sendikaların ve Türk-İş'in sıralarında DİSK'in bakış açısının yeni deneylerle zenginleşmiş biçiminde canlandığını görüyoruz. Bir sendikanın başkanlar kurulu açıklamasında: "Türk işçi hareketi artık haklarından hiçbir şey feda edemeyeceği bir noktadadır ve artık Türkiye'de **çalışan insanın kaybedeceği bir şey kalmadığını** görmenin zamanıdır. İşçilere ve sendikal hak ve özgürlüklere yönelik bu gidiş, **sermaye çevrelerinin ve bu çevrelerin temsilcisi hükümetlerin dünya çapında yönelttikleri saldırının bir parçasıdır**. Bu sistemli ve sürekli saldırı önümüzdeki dönemde de sürecektir" deniyor.

Bir başka sendika merkezi Anayasanın işçi haklarını kısıtlayan hükümleri hayata geçirilirken, "son altı yıldır uygulanan ekonomik politikanın her alanda tekelleşmeyi hızlandırdığına" dikkat çekiyor ve "**İşverenlerin küçük bir kesiminin kısa dönemde artan kârları ekonomik yapının zayıflaması nedeniyle uzun dönemde daha derin bunalımların habercisidir**. Artan kâr artan üretken kapasitenin ve üretkenliğin değil, artan vurgunun ve emekçilerin daha fazla ezilmesinin ürünüdür. Bu gelişme ise her şeyden önce ekonomiyi zayıflatmaktadır" diyor.

Türk-İş İzmir bölge temsilcisi ise 22 Şubat mitinginin hazırlıklarıyla ilgili yaptığı açıklamada "İşçilerin gücünü göstermek ve birlik, beraberlik içinde olduğumuzu kanıtlamak istiyoruz. Sabit gelirli olup da hayat pahalılığından yakınmayan kimse yok. **Mitingimizde sadece çalışanların sorunları değil, emeklilerin, işsizlerin hatta köylü ve esnafın sorunlarını da dile getireceğiz**" dedi ve "Tenceresi delinen, mutfağı küçülen herkesi aileleriyle birlikte mitinge davet ettiklerini" açıkladı.

Sol güçler, yukarıda örneklerini verdiğimiz açık sınıfsal yaklaşımı, perspektifli politik tutumu ve ortak savaşım anlayışını değerlendirmeli, ama bu eğilimin henüz sendikal harekette azınlıkta olduğunu unutmamalı ve bütün olanaklarıyla desteklemeli ve güçlenmesine çalışmalıdırlar. DİSK'in geleneklerini sendikal harekette yaşatmanın yolu budur. Olanaklı olan her yerde işçileri eyleme esinlendirmek zorunludur. Tersi durumda yukarıda sözünü ettiğimiz kritik noktanın getirdiği olanaklar, işçi sınıfının çıkarları açısından değerlendirilememiş olacaktır.

## SORUNLARA DAHA GENİŞ BAKMALIYIZ

Sol güçlerin ve tutarlı demokrasi güçlerinin, sendikacıların sıralarında zayıf da olsa

etkide bulunan yanlış bir yaklaşıma karşı kesin tutum almak gerekiyor. Kimileri işçi hareketine eşiz kazanımlar sağlamış olan DİSK'in 1967'de Türk-İş'den ayrılarak kurulmuş olmasına dayanarak, şimdi gene aynı yolun izlenmesini öneriyorlar.

Bu yaklaşım somut-tarihsel ve sınıfsal bir yaklaşım değildir. Birincisi eğer DİSK'i kuran sınıf bilinçli sendikacıların Türk-İş içinde savaşımını sürdürme olanağı olsaydı, ayrılma yolunu seçmezlerdi. İkincisi, DİSK demokratik bir ortamın, yasal olanakların varlığı koşullarında kuruldu. Ayrıca o dönemde hükümetin elinde sendikal harekete müdahale etme olanakları görece çok azdı. Üçüncüsü, DİSK gökten düşmedi, Kavel'den başlayan, Paşabahçe'de yükselen tabandaki geniş ve savaşkan bir hareketin sonucu olarak doğdu. Sosyalistlerin desteğini kazandı. O dönem ülkede demokratik savaşımın genel olarak yükseldiği bir dönemdi.

Şimdi durum nedir? İşçi hareketinin bütün politik hak ve özgürlükleri zorla elinden alınmıştır. Gerici dönem sürmektedir. Ana sorun hakları genişletme değil, yeniden elde etmektir. Bu koşullarda aynı yolu izlemek, bir çare olmaz, yalnızca henüz oldukça azınlıkta olan bilinçli işçilerin ve ilerici sendikaların geniş emekçi yığınlarından yalıtılmasından (onları etkileme olanağını yitirmek demektir bu) ve gericiğin topyekün saldırısına açık hedef olmasından başka bir sonuç getirmez. Keyfilikle, zorbalıkla işçi düşmanlığında kurumlaşmış devletin varlığını unutmamalı!

Şimdi sınıf sendikacılığını savunan herkes sorunlara daha geniş bakmayı öğrenmelidir. Sol güçler yüzbinlerce işçiyi **bugünkü durumlarıyla** düşünmeli, onlara öncülük etmeyi öğrenmelidir. Zor, iğneyle kuyu kazmaya benzeyen bir çalışmaya göze almalı, sabırlı olmalıdırlar. Başka türlü durumu değiştirici bir rol oynamak olanaklı değildir. Sol güçler "küçük olsun, benim olsun" anlayışından kurtulmalı, yüzbinlerce, milyonlarca işçinin eylemini yükseltmeyi hedefleyen zahmetli bir çalışmaya koyulmalıdırlar.

Bu çalışmanın başarısı sendikal birlik için gösterilecek her çabanın sendikal demokrasi için gösterilecek çabalarla birleştirilmesine bağlıdır. Sendikal demokrasi tabanının söz ve karar sahibi olması ve aynı zamanda sendikalar da politik özgürlüğü de içerir. Sendikaları politika dışı tutma adı altında gerici politikalara araç etme çabalarına olduğu kadar, sendikaları şu ya da bu politik gücün tapulu malı ilan etme yaklaşımlarına da kararlılıkla karşı çıkılmalı, sendikaların gücünü her şeyden önce **farklı politik görüşlerdeki işçilerin birliğinden** aldığı gösterilmelidir. İşçi hareketini yeni bir yükselme dönemine sokmada belirleyici olacak olan **sendikal harekette bütün sol güçlerin ve tutarlı demokratların birliği** ancak böyle bir anlayışla sağlanabilir.

Unutmamalıyız: İşçi hareketinin yitirmiş olduğu hakları geri alması, eskiye oranla bugün çok daha zordur, çok daha geniş ve güçlü savaşımını gerektirmektedir. Ama bunu başarmak olanaklıdır. DİSK'in 19. kuruluş yıldönümünü bu bilinçle karşılayalım ve onun işçi sınıfına kazandırdığı geleneklere dayanarak bu yola koyulalım. Yüzbinlerce işçiyi kapsayan Türk-İş'e, DİSK'in savaşım geleneğinin mayasını çalalım.



# ATILIM

Kurucusu: İ. Bilen

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi organı 1 Şubat 1986

## YURTDIŞI EKİ

# Kime karşı kiminle birlikte savaşılmalı ?

•M.YILDIZ

Cumhuriyet gazetesi yazarlarından Uğur Mumcu, yeni yıla girmeden hemen önce Federal Almanya'ya yaptığı 10 günlük bir gezinin ardından gazetede ki köşesinde "Almanya" başlıklı bir yazı yazdı. Yazının başlığı kimseyi aldatmamalı. U.Mumcu bu yazısında, F.Almanya'da yaşayan ve çalışan 2,5 milyon yurtaşımızın içinde buldukları koşulları, onların kaygılarını, sorunlarını ve bunların üstesinden gelmek için gösterdikleri çabaları ele almak yoluna gitmiyor.

Federal Almanya'daki Türkiyeli emekçiler, işsizlik, yabancı düşmanlığı, haklarının daha da gaspedilmesi gibi ağır tehditler altındalar. Evren-Özal yönetimi, emekçilerimizi tümünden Kohl hükümetinin eline terkmiş. Ankara'nın tek uğraşı emekçilerimizin alınterini, haklarını tanka topa tahvil etmek. Mumcu bunlardan söz etmiyor.

Federal Almanya'daki emekçilerimiz bir yandan Alman ve öteki uluslardan emekçilerle, sınıf kardeşleriyle birlikte barış için, işsizliğe ve yabancı düşmanlığına karşı, eşit haklar için verilen savaşıma daha çok katılıyorlar. Bir yandan da Türkiye demokrasi güçlerine omuz vermek için, Evren-Özal diktatörlüğünün gerçek yüzünün Batı Avrupa kamuoyunca tanınması için ellerinden geleni yapıyorlar. Mumcu, yazısında Türkiye'deki okuyucularını yüreklendirecek, hoşnut edecek bu bilgilere yer vermiyor.

U.Mumcu'nun 10 günlük bir gezi içinde bütün bunlar hakkında bilgi edinme olanağı bulamadığı düşünülebilir. Ancak kendisini Federal Almanya'ya davet etmiş olan HDF'nin (Türkiye Halkçı Devrimci Federasyonu-Avrupa) son kurultayında alınan kararları, uğrunda savaşılacak hedefler olarak belirlediği istemlere bir göz atmış olsaydı, bu da yetebilirdi. Ne ki, yazar bunu da yapmamış olacak ki, HDF çevresinde örgütlenmiş emekçilerin, demokratların savaşım hedeflerini Türkiye kamuoyuna istediği biçimde yansıtmaya cesaretini kendinde bulabilmiş.

Mumcu şöyle diyor: "HDF, Kürtçülere, TKP'çilere, İslamcılara, ülkücülere ve serüvenci akımlara karşı savaşıyor". "Ülkücüler" dediği faşistlerle komünistleri, öteki sol güçleri. Kürt yurtseverlerini ve antiemper-

yalist dindarları aynı kaba doldurma girişimi, Mumcu'nun iyi bir niyet içinde olmadığını zaten en başından herkese göstermektedir. Mumcu'nun yazısının bütünü okunduğunda ise onun bütün amacının, HDF çevresinde örgütlenmiş olan ve kendilerini sosyal demokrat ya da demokratik sol olarak adlandıran emekçilerin, demokratların, komünistlere, Kürt yurtseverlerine, solculara ve antiemperyalist dindarlara karşı bir savaşı dayatmak olduğu çok açık bir biçimde görülüyor. Yazar öylesine ileri gidiyor ki, işi, işçilerimizin "ulusal bağımsızlık", "demokrasi" ve "barış" gibi hedefler için bu güçlere karşı savaşmaları gerektiğini anlatan cümleler kullanmaya kadar varıyor.

Emekçiler, demokratlar, yurtseverler Uğur Mumcu'nun vaaz ettiği bu görüşlere uygun davranışlar bu kimin işine yarar?

Mumcu bütün bunları hangi ortamda yapıyor? Federal Almanya'da çalışma yürüten çeşitli göçmen işçi örgütleri arasında karşılıklı anlayış ve diyalogun gerekli olduğunun anlaşılmasına başlandığı bir ortamda. Bu yöndeki eğilimlerin güç kazandığı bir ortamda. Mumcu'nun bu eğilimi güçlendirmek yerine, bu örgütleri, güçleri birbirine karşı savaşa çağırarak, aralarındaki ilişkileri dinamitlemeyi amaçlayan türden bir yazı yazmasını kimse haklı göremez.

Biz Mumcu'nun 1980 öncesinde FİDEF kongresinde yaptığı övgü dolu konuşmaları da hatırlıyoruz. Bugün asıl saldırdığı komünistlerin görüş ve tutumlarında değişen birşey olmadığına göre, Mumcu'dan görüş ve tutumlarını böylesine değiştirmesinin ne denlerini açıklamasını istemek her demokratın hakkıdır.

Bugün bölünmemek, birliği, birlik eğilimini güçlendirmek gerekiyor. Bedelli askerlik sorununda, konsoloslukların soygun ve baskılarına son verilmesi için, yurtdışındaki işçilere oy hakkı sağlanması için işsizlik ve yabancı düşmanlığına karşı dünyada barış, Türkiye'de demokrasi için, yurtdışında da bir avuç faşist ve onların uzantıları dışında herkesin ortak savaşımı zorunludur.

## 8 Mart'a hazırlık Güneş ÇİMEN/Paris

Bir 8 Mart daha yaklaşmakta. Bu 8 Mart'ı öncekilerden daha yığinsal kutlamaya kararlıyız. Sol Birlik içindeki örgütlerde yeralan bayan arkadaşlarla birlikte, Fransa'da bulunan Şili, İran, Tunus, Fas, Cezayir, Paraguay, El Salvador kadınlarıyla ilişkiye geçtik. 8 ülkenin kadınları ortak çalışma komiteleri kurduk. Bu birliktelik öncesi her ülke kadınlarının zaman zaman kendi ülkesinin sorunlarını öne çıkarması gibi kimi zorluklar oldu. Ancak belirlenen "Kadınlar ve barış" ana belgisi tümü-

mü z birleştirdi. Çünkü barışın korunması, savaş tehlikesine karşı durulması hepimizin ana görevi.

Değişik ülkelerden göçmen kadınlarla birlikte yürüttüğümüz bu çalışmalarımız her birimize zengin deneyler sağlıyor. Fransız kadın örgütleriyle ilişkilerimizin verimliliğini artırıyor. Kendi ülkemizden kadınlarla daha sıkı ve geniş ilişki kurmamızda itici güç oluyor. Ben şimdiden hepimizin 8 Mart'ını kutluyorum.

## Partimizi maddi açıdan da güçlendirmek için daha çok çaba!

A.Salim	FF	5.000	Samet	50
M.Deniz		500	Hasan	100
Ihsan		250	Ibrahim	100
Hüseyin		100	Sarı	100
H.Bernd		600	Kazım	150
Mehmet		100	A.kız	100
M.Aydoğan		600	Mehmet	100
Cemil		100	Sema	100
Hasan		200	İskender	100
Y.Acar		400	Mustafa	50
E.Sayar		100	İsmail	50
15'ler		2.485	Mesut	200
Şahin		200	Sami	450
Murtaza		200	Ercan	150
Arman		130	Erdal	30
Kamil		1.000	Tahir	140
Hasan		50	Frederik	500
İzzet		500	Ayşe	105
Hüseyin		200	Gül	840
Murtaza		200	Aysel	590
Murat		100	Fatma	250
A.Asci		100	Suna	150
Hasan		250	Kadın kolektifi	1.899
Ahmet		250	Zeki	FF 3.750
Naim		150	Seyit	1.350
Zeki		100	Ömer	70
Mehmet		100	Vahap	516
Kemal		100	Orhan	100
Ali		100	Galip	50
Kenan	FF	50	Kamil	500
Mehmet		50	Atılımla dayanışma	
Armand		20	komitesi	BF 20.000
Hasbi		130	S.Akbulut	5.000
Cengiz		25	Ümit	5.000
Mecit		180	M.Onur	1.000
Hali		1.000	T.Ali	2.000
Ibrahim		200		(Sürecek)

## Yabancı düşmanlığına karşı

Remzi UÇMAZ/FAC

Kentimizde güçlü bir barış ve demokrasi hareketi varolmasına karşın neo-nazilerin başını çektiği yabancı düşmanlığı son derece tehlikeli boyutlara ulaşıyor. Kentte yüzde 17'yi bulan işsizlik de neo-nazilerin ekmeğine yağ sürüyor. Önemli bir kısmını gençlerin oluşturduğu işsizler perspektifsiz bir yaşama sahip oldukları için, görüşlerini Türk ve yabancı düşmanlığının ardına gizleyen neo-nazilerin ağlarına takılabiliyorlar.

DGB'nin başını çektiği ve "Arkadaşıma sataşma" belgisiyle yabancı düşmanlığına karşı, Türk-Alman işçilerinin dostluğunu pekiştirme amacıyla yürütülen kampanyanın kentimizde de hatırı sayılır etkisi oldu. Bu etkiyi göğelemek amacıyla Türkiyelilerin yoğun olarak oturduğu semtlerde yeni bir afişleme yapıldı. Almanca ve Türkçe "Ne mutlu Türküm diyene" ve "Alman olmaktan gurur duyuyorum" sloganlarının yer aldığı bu afişlerde "Komünizme ve Bolşevizme karşı Türk ve Almanların cephe oluşturması" isteniyor. Bu, Alman ve Türk faşistlerinin tabanda değil ama, yüksek düzeylerde sıkı işbirliği yaptıklarını gösteriyor.

Türk düşmanlığı yaparak taraftar toplayan faşist hareketin yarattığı tehlike böylesine büyük boyut kazanmışken hepimize düşen görev, sınıf kardeşimiz Alman ve öteki emekçilerle, tüm demokratik, ilerici, barışsever güçlerle ve partilerle yabancı düşmanlığı ve ırkçılığa, Alman ve Türk faşistlere karşı en aktif biçimde çalışmaktır.

# Asıl olan yığınların örgütü olmaktır

Bir süre önce iki arkadaşın bir tartışmasına tanık oldum. Arkadaşlardan biri şunu anlatıyordu: "Derneğimiz çok işçi gelip gidiyor. Evraklarını dolduracak insan bulamayınca da bir daha uğramıyorlar. Bazen de gelen işçiyi yokluyoruz. Bakıyoruz ki kendi ekonomik çıkarları için gelmiş sıradan biri, yüz vermiyoruz. O da gidiyor. Derneğimize gelenler ideolojik konumu sağlam arkadaşlardır". "Sizin yaptığınız yanlış" diye söze başlayan arkadaş ise; "Dernek açmışsınız, tercümanlık işine, kağıt kalem işine önem vermelisiniz. Bak, biz buna önem veriyoruz, çok işçi arkadaş gelip gidiyor." Ama diye ekliyor, "işleri bitince de bir daha uğramıyorlar".

Tartışmadan her iki arkadaşın da aynı durumdan, göçmen işçilerle kalıcı ilişkiler kuramamaktan yakındıkları anlaşılıyor. Bu yakınmaların temelinde her iki arkadaşın da örgütlerini gerçek anlamıyla bir göçmen işçiler örgütü olarak değerlendirmemeleri, örgütlerini bu çerçevede görememeleri gibi bir yanlış yatıyor. Fransa'da çalışan işçilerin toplumsal, ekonomik, kültürel kimi sorunlarına çözüm getirmek, kimi haklarını elde etmek amacıyla oluşturulan örgütlerin asıl sahibinin göçmen işçiler olduğu gerçeğini kavramamış oldukları görülüyor. Oysa göçmen işçi örgütlerinin asıl sahibi, bu örgütlerin yöneldiği yığınlardır. Böyle olmalıdır.

Salim GÖKÇE/Fransa

Göçmen emekçi derneğe geldiğinde yapılması gereken kimi sorunlarının çözülmesine yardımcı olmaktır. Ancak, burada kalmak, yalnızca bununla yetinmek olmaz. Dernekle ilişki kuran, gelip-giden her emekçiye örgüt ve çalışmaları iyi tanıtmalı, amaçları açıklanmalıdır. Emekçilere, örgütümüzün hepimizin olduğunu, bir-biriyle dayanışma içerisinde bulunmak isteyen, sorunlarına diğer işçi arkadaşlarıyla beraber çözümler arayan ve bunun için çaba harcayan kendisi gibi göçmen işçilerden oluştuğunu anlatmalıyız. "Birlikten kuvvet doğar" deyimine dayanarak hepimizin birleşip çalıştığını belirtmeliyiz. Ayrıca yalnızca sözde değil, pratikte de göçmen işçi kendi örgütüne geldiğini, daha da önemlisi çalışmalarda kendi katkısının gerekli ve yararlı olduğunu hissetmelidir.

Bu çalışma anlayışını kavradığımız ölçüde, örgütlerimizin gerçek niteliklerine ulaşması doğrultusunda etkili adımlar atabiliriz. Biz TKP üye ve sempatanları, böyle bir anlayışın yer etmesi için üzerimize çok önemli görevler düştüğünü bilerek davranıyoruz.

## Bir konsolosluk eylemi

M.BİLİR/FAC

Günlerden Cumartesi. Sabahın erken saatinde içinde yoldaşların da bulunduğu bir arkadaş grubu konsolosluga gitmek üzere buluşuyoruz. Konsolosluğun önünde sıra sıra insanlar. Aramızda görev bölümü yapıyor, çalışmaya başlıyoruz. Pasaportların yenilenmesi sırasında ödenmesi istenen yüksek harçlara karşı çıkan bildirimleri dağıtmaya başlıyoruz. Arkadaşlarımızdan biri "Bu yanlış hesap düzeltilsin!" diye bağıyor. İnsanlarımız bil-

diriyi alıyor, merakla okuyorlar.

Daha konsolosluk açılmamış. Bildirilerimizin sesi yukarıya çıkmış ki bir grup konsolosluk fedaisi içeriden çıkıyor, üzerimize doğru geliyor, "Burada dağıtamazsınız, yasaktır!" türünden tehditler savuruyorlar. Aldırdığımız yok, bildirimlerimizi dağıtmayı sürdürüyoruz. Gelip geçenler duruyor, merakla soruyorlar "nedir bu?" diye. Arkadaşımız bağıyor: "Yanlış hesap düzeltilsin!" Bir işçi

"Ne yanlış hesabı kardeşim?" diye soruyor, anlatıyor. Bir bildiri uzatıyoruz, alıyor. Okuduktan sonra cebine koyup ayrılıyor.

Konsolosluga her girip çıkan işçi yeni pasaportlarının bedelini ve diğer soygunları, baskıları o kendilerine özgü anlatımla, deyimlerle dile getiriyor. Daha sonraki eylemlerimizde de gördük, işçilerin tepkileri gittikçe yükseliyor. Yurtdışındaki işçilerimizden, bizden 1985'in yalnızca ilk 10 ayında 1,5 milyar Dolar

## Söz veriyorum

A.ERDEM/FAC

**Komünist yüreği gibi temiz ve aydınlık, anamın ak sütü gibi beyaz bir oda ve iki insan. Yoldaş ve ben.**

**Yoldaş; "Seni TKP üyeliğine öneriyorum. Ne dersin? Var mısın?" diye soruyor.**

**"Türkiye işçi sınıfının savaşkan öncüsünün bir savaşeri olmak benim için onurun en yücesidir."**

**İşte yanıtım. TKP'em benim. Senin saflarında sınıf düşmanımıza karşı amansız savaşacağıma, üyelik niteliğimi gün be gün yetkinleştireceğime, Marksizm-Leninizm'in ışığında gelişen politikamızı yığınlara götürmek için hiçbir özveriden kaçınmayacağıma, çevreme yüksek bir moral ve savaşkan bir ruh aşılayacağıma işçi şerefim üzerine söz veriyorum.**

döviz sağlayan Ankara hükümeti tepkileri bastırmak için manevralara başvuruyor. Yeni pasaport harçlarında bir miktar indirim yapıldığını açıklıyor. Ama bu indirim göstermelik kalıyor, konsolosluklar eliyle yürütülen soygun durmak bilmiyor.

Biz ise iki saat süren bir konsolosluk eylemimizle "Yığınların Yakıcı Sorunu + Doğru Eylem Biçimi = Yığınların Savaşımı" gerçeğini daha iyi kavradık. Bu bize bundan böyle de yol gösterecek.

## Birliğimiz daha güçlü olmalı

Genç Göçmen İşçi/B.Berlin

6 yıldır Batı Berlin'de yaşıyorum. 17 yaşında çalışmaya başladım. Birçok fabrikadan sonra şimdi, gerici politikacılardan birine ait bir işyerinde çalışıyorum. İşyerinde çoğu sendikali birçok Türkiyeli çalışıyor. Çalışma koşullarımız çok ağır ve hayati tehlikeler taşıyor. Yapılan araştırmalar uzun süreden beri işyerinde çalışan işçilerde yüzde 60'ın üzerinde kurşun bulduğunu ortaya koyuyor. Bu oran yüzde 80'e çıktığında işçiye çok az bir tazminat ödenerek işine son veriliyor.

Bundan bir süre önce bir Alman arkadaşımızla birlikte, aktif ve inatçı bir çalışmayla sağlık kurumundan bir birliği heyeti getirttik ve kamuoyuna işyerinin durumunu geniş olarak yansıttık. Ama yetkililer ne yaptılar? Koşullar sağlığa aykırı olduğu için tutup fabrikayı üç haftalığına kapattılar. Birşey değişmedi, bu arada patron da başı çeken SEW'li Alman arkadaşımızı işten attırdı.

Bu olay karşısında işçi temsilciliği yeterince etkin olamadı. Tüm işçiler olarak işten atılmasını istemediğimiz halde arkadaşımızla yeterince sahip çıkmadık. Ama hepimiz patronların işçilerin sağlığını değil, yalnızca kendi kârlarını düşündüklerini daha iyi anladık. Birliğimizi sağlamlaştırıp tüm gücümüzle patronların karşısına dikilmedikçe çalışma hakkımızı bile koruyamayacağımızı gördük.

## Dayanışma için

G. Dinç/İsviçre

Ben altı ay önce, çoluk çocuk yurtdışına çıkmak zorunda kalmış bir politik mülteciyim. Ve gururla söyleyelim, bir TKP sempatanıyım. Yurtdışına çıkınca parti yayınları ile, partinin politikası ile daha iyi tanışma fırsatı buldum. Bu benim için çok yararlı oldu. Size bulunduğum kentte neler yaptığımızı anlatmak istiyorum. Kolay olmadı ama yavaş yavaş alıyoruz B. Avrupa toprağına. Buradaki insanlarla nasıl birlikte olacağımızı, nasıl savaşım yürüteceğimizi öğreniyoruz. Önceleri üçer adet yayın dağıtıyorduk. Şimdi bu sayı 7'ye çıktı, ama yakında 12'ye çıkacağını umuyoruz. Öteki sol güçlerle, tüm Türkiyeli mültecilerle sıcak ilişkiler kurduk. Sorunlarımızın çözümünü birlikte savaşım veriyoruz.

Şimdi biz ayda bir Türkiye'

yi tanıtan, parti basını başta olmak üzere çeşitli yayınlardan derlediğimiz Türkiye'deki durum üzerine bilgiyi içeren bir bülten çıkarmaya başladık. Bu girişimin somut ürünlerini de alıyor, bu araçla bu ülkedeki demokratlarla da tanışıyoruz.

Altını çizmek istediğim nokta şudur; biz uluslararası dayanışma istiyorsak, onu talep etmeliyiz. Bunu sağlamada asıl görev bize düşüyor. B. Avrupa'daki bize kamu iletişim araçlarına karşın, kamuoyu Türkiye'de olup bitenler, orada yürütülen savaşım konusunda bilgiye aç. Bunu onlara biz sağlayabiliriz. İçinde somut bilgiler, gelişmelere ilişkin somut veriler olan bültenlerle bu gereksinimi bir ölçüde karşılayabiliriz. Onlara gerçekleri gösterelim ki, dayanışmalarını yükseltmelerini de isteyebilelim.